

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΔΕΙΝΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ ΑΣΥΛΟ ΣΤΗ ΛΕΣΒΟ Ιούλιος 2017

ΣΥΝΟΨΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ

Οι ιατρικές ομάδες των Γιατρών Χωρίς Σύνορα που φροντίζουν άνδρες, γυναίκες και παιδιά που αιτούνται άσυλο στη Λέσβο **κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου σχετικά με την περαιτέρω επιδείνωση των συνθηκών περίθαλψης και προστασίας που παρέχεται στους ευάλωτους ανθρώπους.**

Στη Λέσβο, όπως και σε πολλά σημεία στην Ελλάδα, η **υγεία και η αξιοπρεπής διαβίωση των ευάλωτων ανθρώπων τίθενται σε κίνδυνο** λόγω του σοβαρά ανεπαρκούς συστήματος αξιολόγησης της ευαλωτότητας και των πολιτικών που στοχεύουν στην επιστροφή όσο το δυνατόν περισσότερων ανθρώπων στην Τουρκία.

Οι πολιτικές της ΕΕ και της Ελλάδας εξακολουθούν να περιορίζουν την εξαιρετικά αναγκαία προστασία και περίθαλψη των ευάλωτων ανθρώπων στην Ελλάδα:

- Τον Μάιο του 2017, μια αλλαγή στις διαδικασίες προέβλεπε ότι οι ευάλωτοι άνθρωποι θα έπρεπε να παραμένουν στα νησιά μέχρι την πρώτη συνέντευξή τους για το άσυλο – αντί να μεταφέρονται άμεσα στην ηπειρωτική χώρα, όπως προβλεπόταν ως τότε.
- Τον Ιούνιο του 2017, η ΕΕ δήλωσε ότι συνεργαζόταν με το Υπουργείο Υγείας για να καθορίσει με μεγαλύτερη ακρίβεια τις περιπτώσεις ιατρικής ευαλωτότητας, ώστε να αναγνωρίζονται τα άτομα που εμπίπτουν στη διαδικασία επανεισοδοχής και να υποχρεώνονται να επιστρέψουν στην Τουρκία.

Ωστόσο, τα ιατρικά δεδομένα των Γιατρών Χωρίς Σύνορα καταδεικνύουν με αδιαμφισβήτητο τρόπο το πραγματικό επίπεδο ευαλωτότητας του πληθυσμού που αιτείται ασύλου στη Λέσβο. Από τις ιατρικές συνεδρίες που πραγματοποιήσαν οι ομάδες της οργάνωσης από τον Ιανουάριο ως τα μέσα Ιουνίου του 2017 προκύπτει ότι:

- Το 80% των αξιολογήσεων των ασθενών ψυχικής υγείας πληρούσε τα κριτήρια σοβαρότητας ώστε να παραπεμφθεί για περίθαλψη στην οργάνωσή.
- Τα δύο τρίτα των ασθενών ψυχικής υγείας ανέφεραν ότι υπήρξαν θύματα βίας πριν την άφιξή τους στην Ελλάδα και το ένα πέμπτο δήλωσε ότι έχει υποστεί βασανιστήρια.
- Περίπου οι μισές γυναίκες που προσήλθαν στην κλινική των Γιατρών Χωρίς Σύνορα για γυναικολογική εξέταση είχαν υπάρξει θύματα σεξουαλικής βίας.

Όχι απλώς δεν παρατηρείται υπέρ του δέοντος αναγνώριση του καθεστώτος ευαλωτότητας, αλλά αντίθετα, οι ευάλωτοι άνθρωποι πέφτουν στα κενά της προβλεπόμενης διαδικασίας και δεν αναγνωρίζονται σωστά, με συνέπεια να μην τους παρέχεται επαρκής περίθαλψη:

- Το 70% των ανθρώπων που παραπέμφθηκαν στον κοινωνικό λειτουργό των Γιατρών Χωρίς Σύνορα ανήκαν στους εξαιρετικά ευάλωτους ασθενείς (θύματα βασανιστηρίων, σεξουαλικής βίας, κ.λπ.), τα οποία δεν είχαν αναγνωρισθεί ως τέτοιες περιπτώσεις.
- Λιγότερο από το 15% των ασθενών ψυχικής υγείας της οργάνωσης με σοβαρές παθήσεις έχουν αναγνωρισθεί ως ευάλωτα άτομα.
- Λιγότερο από το 30% των ασθενών των Γιατρών Χωρίς Σύνορα που είναι θύματα βασανιστηρίων είχαν αναγνωρισθεί ως ευάλωτα άτομα.

Καθώς ο αριθμός των ατόμων που φθάνουν στα νησιά σχεδόν τετραπλασιάστηκε από τον Απρίλιο έως τον Ιούνιο του 2017 και καθώς η δυνατότητα των υπεύθυνων φορέων για την παροχή ιατρικής περίθαλψης και τον εντοπισμό των ευάλωτων ανθρώπων μειώθηκε κατά το ήμισυ, η κατάσταση για τα ευάλωτα άτομα στη Λέσβο πήγε από το κακό στο χειρότερο:

- Οι άνθρωποι που έφθασαν στο νησί στα μέσα Ιουνίου παρέμειναν για μέρες, σε σκιασμένο υπαίθριο χώρο και μέσα σε σκηνές, χωρίς κανένα διαχωρισμό μεταξύ ανδρών, γυναικών και παιδιών.
- Το σύστημα για την αξιολόγηση και τον εντοπισμό ευάλωτων ατόμων κατέρρευσε και οι άνθρωποι ήταν αδύνατο να έχουν πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη για ημέρες ή και περισσότερο, παρά τη σοβαρή κατάσταση της υγείας τους.

Αυτή τη στιγμή διακυβεύεται η υγεία και η αξιοπρεπής διαβίωση χιλιάδων ευάλωτων ανδρών, γυναικών και παιδιών. Κατά συνέπεια, είναι καθοριστικής σημασίας:

- Να ενισχυθεί άμεσα το δυναμικό των ανθρωπιστικών οργανώσεων και των φορέων παροχής προστασίας, ώστε να καλύψουν τις επείγουσες ανάγκες των ανθρώπων και να διατηρήσουν ταυτόχρονα κάποιο επίπεδο ευελιξίας, ώστε να προσαρμόζονται σε μελλοντικές διακυμάνσεις του πληθυσμού.
- Να ενισχυθεί η διαδικασία αναγνώρισης των ευάλωτων ατόμων με την περαιτέρω κατάρτιση του υπάρχοντος και την προσθήκη επιπλέον πεπειραμένου ανθρώπινου δυναμικού.
- Να αναπτυχθούν πολιτικές για την ενίσχυση και όχι για την αποδυνάμωση και υπονόμευση ζωτικής σημασίας μέτρων προστασίας για τους ευάλωτους ανθρώπους στην Ελλάδα.
- Να ενισχυθούν οι δυνατότητες θεραπείας και περίθαλψης για τα ευάλωτα άτομα στην ηπειρωτική χώρα.

ΕΝΑΣ ΕΥΑΛΩΤΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

Από το 2015, οι πεπειραμένες ομάδες μας, οι οποίες παρέχουν ιατρική περίθαλψη στο νησί της Λέσβου έχουν βιώσει από πρώτο χέρι την εξαιρετική ευαλωτότητα των ανδρών, γυναικών και παιδιών που φθάνουν στις ακτές της.

- Αύξηση του αριθμού ασθενών ψυχικής υγείας

Λόγω των εξαιρετικά μεγάλων αναγκών υποστήριξης της ψυχικής υγείας στο νησί, οι ψυχολόγοι των Γιατρών Χωρίς Σύνορα επιλέγουν να παρέχουν φροντίδα ψυχικής υγείας πρώτα σε ασθενείς με σοβαρά συμπτώματα. Ωστόσο, παρά το γεγονός αυτής της επιλεκτικότητας των μεγαλύτερων αναγκών, υπάρχει συνήθως μια λίστα αναμονής περίπου 100 ασθενών. Γνωρίζουν, ωστόσο, ότι η ανάγκη είναι πολύ μεγαλύτερη από αυτόν τον αριθμό.

Εκτός από την πολύ μεγάλη ζήτηση για υπηρεσίες τέτοιου είδους, ένας αριθμός ιατρικών δεικτών καταδεικνύει την εξαιρετικά ευάλωτη κατάσταση του πληθυσμού από την άποψη της ψυχικής υγείας. Από τις 154 πρώτες αξιολογήσεις ψυχικής υγείας που πραγματοποιήσαν οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα από τον Ιανουάριο ως τα μέσα Ιουνίου του 2017, **το 79% των περιπτώσεων πληρούσε τα κριτήρια σοβαρότητας ώστε να τεθούν στις υπηρεσίες περίθαλψης που προσφέρει η οργάνωση**. Μεταξύ αυτών των ασθενών, λίγο περισσότεροι από το ένα τρίτο εμφάνιζαν συμπτώματα Διαταραχής Μετατραυματικού Στρες, το ένα τρίτο παρουσίαζε συμπτώματα κατάθλιψης, άλλο ένα τρίτο έπασχε από άγχος και 4% από ψυχωσικές διαταραχές. Κατά μέσο όρο, σχεδόν το ένα τρίτο αυτών των ασθενών έπρεπε να παραπεμφθεί σε ψυχίατρο.

"Ο αυτοτραυματισμός και οι αυτοκτονικές τάσεις είναι εκτεταμένα φαινόμενα ανάμεσα στον προσφυγικό αυτό πληθυσμό. Είναι συνηθισμένο να βλέπεις ουλές από κοψίματα ή κάψιμο τσιγάρων στα χέρια και στα πόδια των ασθενών και πολλοί μοιράζονται σκέψεις για επιθυμία να πνιγούν ή να πέσουν από ένα ψηλό κτίριο ή από γκρεμό. Βάσει των αποκαλύψεών τους στις συνεδρίες θεραπείας, αυτές οι σκέψεις και συμπεριφορές φαίνεται να καταδεικνύουν τη διάχυτη απελπισία που αισθάνονται σχετικά με το μέλλον τους, τις απώλειες που κουβαλούν από το παρελθόν τους και την αίσθηση που βιώνουν σήμερα ότι δεν έχουν φωνή ή ότι δεν αντιμετωπίζονται με ανθρωπιά",
Συντονίστρια Δράσεων Ψυχικής Υγείας των Γιατρών Χωρίς Σύνορα, Λέσβος, Ιούνιος 2017.

- Υψηλά επίπεδα βίας

Από τους 154 ασθενείς που αξιολογήθηκαν στο πρόγραμμά μας για την ψυχική υγεία από τον Ιανουάριο ως τα μέσα Ιουνίου του 2017, τουλάχιστον **τα δύο τρίτα ανέφεραν ότι έχουν υποστεί βία πριν έρθουν στην Ελλάδα** - πολλοί από αυτούς έχουν βιώσει πολλαπλές μορφές βίας στη χώρα τους, κατά τη διάρκεια του ταξιδιού και στην Ελλάδα. Είναι σημαντικό ότι **σχεδόν το ένα πέμπτο (17,8%) αυτών των ασθενών ψυχικής υγείας ανέφεραν ότι έχουν υποστεί βασανιστήρια**. Ένας αριθμός από αυτά τα περιστατικά απαιτούσαν παραπομπή για αποκατάσταση στο πρόγραμμα των Γιατρών Χωρίς Σύνορα για τα Θύματα Βασανιστηρίων στην Αθήνα.

	Μάρτιος 2017	Απρίλιος 2017	Μάιος 2017	Ιούνιος 2017 (έως 16 Ιουνίου)	ΣΥΝΟΛΟ
Θύματα Βασανιστηρίων που αναγνωρίστηκαν και παραπέμφθηκαν από γιατρούς	10	14	11	5	40
Θύματα Βασανιστηρίων που αναγνωρίστηκαν και παραπέμφθηκαν από ψυχολόγους	0	8	4	2	14
ΣΥΝΟΛΟ	10	22	15	7	54

Πίνακας 1: Θύματα Βασανιστηρίων που παραπέμφθηκαν από το προσωπικό των Γιατρών Χωρίς Σύνορα στη Λέσβο στην Κλινική για την αποκατάσταση θυμάτων βασανιστηρίων στην Αθήνα

Σημείωση: αυτό δεν αντιπροσωπεύει όλους τους ασθενείς-θύματα βασανιστηρίων που συνάντησε η οργάνωση στη Λέσβο, αλλά εκείνους των οποίων η κατάσταση είναι σοβαρή και απαιτεί επείγοντως θεραπεία και αποκατάσταση στην κλινική των Γιατρών Χωρίς Σύνορα στην Αθήνα.

Στην κλινική των Γιατρών Χωρίς Σύνορα στη Λέσβο παρέχονται επίσης ιατρικές υπηρεσίες για τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία. Στο πλαίσιο αυτών των υπηρεσιών, η οργάνωση προσπαθεί να παρέχει φροντίδα και έναν ασφαλή χώρο για τις γυναίκες που έχουν πέσει θύματα σεξουαλικής βίας. **Περίπου οι μισές από τις 245 γυναίκες που επισκέφτηκαν την κλινική της οργάνωσης για γυναικολογική εξέταση από τις αρχές Ιανουαρίου ως τα μέσα Ιουνίου του 2017, είχαν πέσει θύματα σεξουαλικής βίας.** Το ένα τρίτο των γυναικών αυτών υπέστη σεξουαλική βία στη χώρα καταγωγής τους και τα δύο τρίτα κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους.

	Ιαν 17	Φεβ 17	Μαρ 17	Απρ 17	Μάιος 17	Ιούν 17 (έως 16 Ιουνίου)
Περιπτώσεις Σεξουαλικής Βίας	2	24	38	18	15	16
Γυναίκες	2	23	35	17	15	16
Άνδρες	0	1	3	1	0	0

Πίνακας 2: Νέοι ασθενείς που αναφέρουν ότι έχουν πέσει θύματα σεξουαλικής βίας

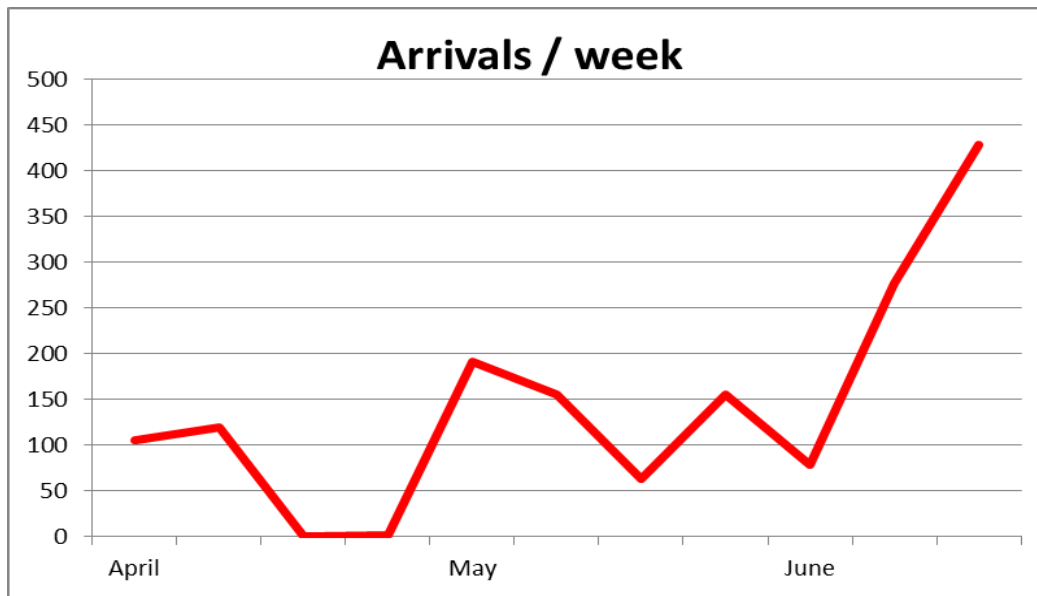
Συνεπώς, όχι απλώς δεν παρατηρείται υπέρ του δέοντος αναγνώριση του καθεστώτος ευαλωτότητας ανάμεσα στον πληθυσμό αυτό, αλλά αντιθέτως υπάρχουν πάρα πολλοί ευάλωτοι άνθρωποι που δεν αναγνωρίζονται ως τέτοιες περιπτώσεις και αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μην τους παρέχεται η περίθαλψη και η προστασία που χρειάζονται.

ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΣΤΗ ΛΕΣΒΟ ΕΠΙΔΕΙΝΩΝΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΑΛΛΗ ΜΙΑ ΦΟΡΑ

- Αύξηση των αφίξεων

Τις τελευταίες εβδομάδες, η αύξηση των αφίξεων στη Λέσβο σε συνδυασμό με την μείωση των δυνατοτήτων κάποιων φορέων, έχουν οδηγήσει στη **δραματική επιδείνωση των συνθηκών για τους αιτούντες άσυλο στο νησί.**

Τις πρώτες τρεις εβδομάδες του Ιουνίου του 2017, 785 άνθρωποι έφτασαν στην Λέσβο, σε σύγκριση με 230 ανθρώπους τον Απρίλιο και 530 τον Μάιο. Αυτό αντιστοιχεί σε **τετραπλασιασμό του αριθμού των ανθρώπων που έφτασαν στην Λέσβο μεταξύ του Απριλίου και του πρώτου μισού του Ιουνίου του 2017.**

Γράφημα 1: Αριθμός ατόμων που φτάνουν κάθε εβδομάδα στη Λέσβο

- Έλλειψη δυνατότητας φιλοξενίας και υποστήριξης νέων αφίξεων

Στις 19 Ιουνίου, **οι άνθρωποι που έφτασαν στο νησί παρέμειναν σε έναν σκιασμένο υπαίθριο χώρο**, καθώς ο χώρος Πρώτης Υποδοχής στη Μόρια ήταν ασφυκτικά γεμάτος. Εκεί, περίπου 200 άνδρες, γυναίκες και παιδιά κρατήθηκαν μαζί, αναγκασμένοι να κοιμούνται στο έδαφος, έχοντας περιορισμένη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας.

“Φτάσαμε πριν 5 ημέρες στο νησί της Λέσβου και οι αρχές μας έφεραν στον καταυλισμό στη Μόρια. Μας έβαλαν κάτω από ένα μεγάλο πλαστικό στέγαστρο, το οποίο δεν ήταν τίποτε άλλο από μία σκληρή επιφάνεια. Τρεις ημέρες μετά, οι αρχές μας κατέγραψαν χωρίς κάποια ιατρική εξέταση. Ούτε που μας ρώτησαν αν χρειαζόμασταν να επισκεφθούμε γιατρό. Έχουμε ανθρώπους με σοβαρά ιατρικά θέματα στην οικογένειά μας. Έχω ρευματισμούς και πρόβλημα με την καρδιά μου, κι οι γιοι μου έχουν ψυχιατρικά θέματα. Παίρνουν ηρεμιστικά και εγώ επίσης παίρνω φάρμακα, αλλά μας έχουν τελειώσει. Μετά την καταγραφή, οι αρχές μας μετέφεραν σε ένα μεγάλο δωμάτιο στον τομέα Α, όπου έμεναν περισσότεροι από 30 άνθρωποι από το Αφγανιστάν και το Ιράν, όλοι μαζί, άνδρες, γυναίκες και παιδιά. Τα φώτα είναι αναμμένα όλη νύχτα και δεν μπορούμε να κοιμηθούμε. Ακόμα και στη διάρκεια της ημέρας κανένας δεν μπορεί να ξεκουραστεί. Δεν ξέρουμε τι θα μας κάνουν και τι θα μας συμβεί.” **Άνδρας 48 ετών από το Αφγανιστάν, Μόρια, Λέσβος, 20 Ιουνίου 2017**

- Έλλειψη προετοιμασίας για τις υψηλές θερμοκρασίες του καλοκαιριού

Η κατάσταση αυτή γίνεται ολοένα και πιο ανησυχητική υπό το πρίσμα των αυξανόμενων θερμοκρασιών **και την έλλειψη προσαρμογής των καταλυμάτων (κοντέινερ, σκηνών κ.λπ.) σε αυτή την αύξηση των θερμοκρασιών.**

Κατά την διάρκεια του καλοκαιριού του 2016, οι ακραίες θερμοκρασίες αποτέλεσαν κίνδυνο για την υγεία και την προστασία του πληθυσμού που βρισκόταν εγκλωβισμένος στα νησιά. Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα διαπίστωσαν συχνές διακοπές στην παροχή νερού στο κέντρο υποδοχής της Λέσβου. Στην Λέσβο οι ομάδες της οργάνωσης περιέθαλψαν ανθρώπους που υπέφεραν από θερμοπληξία και αφυδάτωση.

Οι ομάδες των Γιατρών Χωρίς Σύνορα στη Λέσβο αξιολόγησαν την κατάσταση τον Απρίλιο και προειδοποίησαν το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής ότι οι υπάρχουσες συνθήκες διαβίωσης και οι θερμοκρασίες που καταμετρήθηκαν στους χώρους διαμονής, εξέθεταν ήδη την ευημερία του πληθυσμού σε κίνδυνο επιδείνωσης της ιατρικής του κατάστασης.

Καθώς οι θερμοκρασίες συνεχίζουν να αυξάνονται, και ο αριθμός των ανθρώπων που καταφτάνουν στα νησιά έχει για μία ακόμη φορά ξεπεράσει τη χωρητικότητα του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης, είναι **ζωτικής σημασίας να πραγματοποιηθούν άμεσα προσαρμογές¹ για τη στέγαση των ανθρώπων στη Λέσβο**, ώστε να μειωθούν οι κίνδυνοι για την υγεία ενός ήδη ευάλωτου πληθυσμού.

ΑΝΗΣΥΧΗΤΙΚΗ ΜΕΙΩΣΗ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΣΤΗ ΜΟΡΙΑ

- Μειωμένη παροχή ιατρικής περίθαλψης

Από τον Απρίλιο του 2017 **μειώθηκε δραστικά η παροχή ιατρικής περίθαλψης στη Μόρια**. Ως το Μάιο του 2017 οι Γιατροί του Κόσμου ήταν ο κύριος πάροχος υγείας στη Μόρια. Πραγματοποιούσε τον ιατρικό έλεγχο και τον έλεγχο ευαλωτότητας, και παρείχε ιατρικές υπηρεσίες μέσα στον καταυλισμό. Με την αποχώρηση των Γιατρών του Κόσμου από τη Μόρια, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός ανέλαβε αυτές τις ιατρικές δραστηριότητες, ωστόσο με δραστικά μειωμένους πόρους.

Ως αποτέλεσμα, μειώθηκε δραστικά η δυνατότητα ιατρικού ελέγχου των νεοαφιχθέντων, πραγματοποίησης διερευνητικού ελέγχου για πιθανή ευαλωτότητα και παροχής ιατρικής περίθαλψης στους περίπου 3.000 ανθρώπους που βρίσκονται στη Μόρια.

	Γιατροί του Κόσμου (ως τα τέλη Μαρτίου 2017)	Γιατροί του Κόσμου κατά τη μεταβατική περίοδο (Απρίλιος – Μάιος 2017)	Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός (από τις 23 Ιουνίου 2017)
Σημεία παρουσίας στον καταυλισμό	2	1	1
Εργάσιμες Ώρες ανά ημέρα	08:00 - 23:00	08:00 - 23:00	08:00 - 16:00
Εργάσιμες Ημέρες ανά εβδομάδα	7	7	5
Συντονιστής Προγράμματος στο πεδίο	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Συντονιστής Ιατρικών Δραστηριοτήτων στο πεδίο	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Γιατροί ανά βάρδια	4 (άντρες & γυναίκες)	2 (άντρες & γυναίκες)	1,5 (μόνο άντρες)
Νοσηλεύτες ανά βάρδια	4	2	1
Ψυχολόγοι ανά βάρδια	3	2	1
Κοινωνικοί Λειτουργοί ανά βάρδια	3	2	1
Πολιτισμικοί Διαμεσολαβητές	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ

Πίνακας 3: Παροχή Ιατρικής Περίθαλψης στη Μόρια, στη Λέσβο, σύμφωνα με τις ομάδες στο πεδίο, Ιούνιος 2017

- Δραματική έλλειψη πρόσβασης σε ιατρική περίθαλψη

¹ Λεπτομέρειες για τις απαιτούμενες προσαρμογές κοινοποιήθηκαν στις αρχές και τους αρμόδιους δημόσιους φορείς τον Απρίλιο, με μία λεπτομερή τεχνική έκθεση που συνέταξε η ομάδα των Γιατρών Χωρίς Σύνορα. Ακολούθησαν συναντήσεις.

Ως αποτέλεσμα αυτής της μείωσης της επιχειρησιακής δυνατότητας και της αύξησης του αριθμού των αφίξεων στα νησιά, οι ομάδες των Γιατρών Χωρίς Σύνορα κατέγραψαν στα τέλη Ιουνίου του 2017 κρίσιμα κενά στην παροχή υγειονομικής περίθαλψης στη Μόρια και τη Λέσβο.

Το πρώτο κενό που εντοπίστηκε ήταν εκείνο του **ιατρικού ελέγχου**. Κατά τη διάρκεια του Ιουνίου, οι ομάδες της οργάνωσης συνάντησαν ανθρώπους με σημαντικές ιατρικές ανάγκες, που είχαν φθάσει πρόσφατα στο νησί και περίμεναν για μέρες χωρίς να περάσουν από ιατρικό έλεγχο. Στους ανθρώπους αυτούς περιλαμβάνονταν άρρωστα παιδιά, έφηβοι με σοβαρά ψυχικά τραύματα και ενήλικες που είχαν κάποια αναπηρία ή χρειάζονταν επείγοντως θεραπεία για κάποια χρόνια ασθένεια. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να στερηθούν την επείγουσα ιατρική περίθαλψη, φαρμακευτική αγωγή ή βοήθεια που είχαν ανάγκη.

Το δεύτερο σημαντικό κενό αφορούσε στον **προσδιορισμό της ευαλωτότητας** – μια διαδικασία που είναι ζωτικής σημασίας για να διασφαλιστεί ότι οι ευάλωτοι άνθρωποι εξαιρούνται της διαδικασίας που εφαρμόζεται στα σύνορα, έχουν προτεραιότητα στην αίτηση χορήγησης ασύλου και πρόσβαση στην περίθαλψη που χρειάζεται να αναζητήσουν στην ηπειρωτική χώρα.

Ένα τρίτο κενό καταγράφηκε στην παροχή **ιατρικής φροντίδας** για τους ανθρώπους στη Μόρια. Εκτός από τις ελλείψεις στο θέμα του ιατρικού ελέγχου και της αξιολόγησης της ευαλωτότητας, οι άνθρωποι στη Μόρια είχαν επίσης πολύ περιορισμένη πρόσβαση σε ιατρικές υπηρεσίες και φαρμακευτική αγωγή. Σε διάστημα μίας ώρας, η ομάδα μας είδε τρεις ανθρώπους να αυτοτραυματίζονται μπροστά στην κλινική στη Μόρια, ζητώντας με απελπισία ψυχιατρική φαρμακευτική αγωγή που δεν ήταν διαθέσιμη.

«Φύγαμε από το Αφγανιστάν επειδή οι ζωές μας ήταν σε κίνδυνο. Φτάσαμε τελικά στη Λέσβο πριν 5 μέρες. Δεν περάσαμε από κάποια ιατρική εξέταση, κι εγώ έχω χρόνια πρόβλημα χοληστερίνης και άσθμα. Μου τελείωσαν τα φάρμακα κι αρχίζω να έχω συμπτώματα. Όταν ήμουν στην Τουρκία, επισκέφτηκα ένα γιατρό και μου είπε ότι είναι πιθανό να έχω φυματίωση και ότι χρειάζομαι περαιτέρω εξετάσεις. Φοβάμαι τόσο πολύ. Από τότε που φτάσαμε, ψάχνω γιατρό να μου δώσει φάρμακα, αλλά δεν υπάρχει κανείς ούτε για να ρωτήσω. Δεν ξέρω ως πότε θα αντέξω αυτές τις συνθήκες γιατί είμαι άρρωστος. Βήχω όλη νύχτα», Άνδρας 49 ετών από το Αφγανιστάν, Μόρια, Λέσβος, 20 Ιουνίου 2017.

Το επίπεδο παροχής ιατρικής περίθαλψης στη Μόρια θέτει σε κίνδυνο την υγεία και την αξιοπρεπή διαβίωση ανθρώπων που είναι ήδη ευάλωτοι. Χρειάζεται άμεσα κλιμάκωση στην παροχή ιατρικής περίθαλψης και μεγαλύτερη προετοιμασία καθώς οι αρχές αναλαμβάνουν πλήρως την παροχή ιατρικής περίθαλψης σε μετανάστες και πρόσφυγες στα νησιά.

ΕΥΑΛΩΤΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟ

Σύμφωνα με τον ελληνικό νόμο, **τα ευάλωτα άτομα πρέπει να εξαιρούνται από την ταχεία συνοριακή διαδικασία και να τους χορηγείται πρόσβαση στην τυπική διαδικασία χορήγησης ασύλου².**

Γι' αυτό, έχει δημιουργηθεί ένα σύστημα για την αναγνώριση ευάλωτων ανθρώπων που προβλέπει μια πρώτη ιατρική εξέταση από τον πάροχο ιατρικής περίθαλψης στο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης, και ένα δεύτερο έλεγχο ευαλωτότητας κατά τη διάρκεια της συνέντευξης για το άσυλο. Στη Λέσβο, η ιατρική εξέταση γίνεται από τον Ελληνικό

² Σύμφωνα με το άρθρο 60 παρ. 4 του νόμου 4375/2016, τα ευάλωτα άτομα απαλλάσσονται από τις συνοριακές διαδικασίες. Το άρθρο 14 παράγραφος 8 του ίδιου νόμου ορίζει τα ευάλωτα άτομα ως εξής: «οι ασυνόδευτοι ανήλικοι· τα άτομα που έχουν αναπηρία ή πάσχουν από ανίατη ή σοβαρή ασθένεια· οι ηλικιωμένοι· οι γυναίκες που διανύουν περίοδο εγκυμοσύνης ή έχουν πρόσφατα γεννήσει· οι μονογονεϊκές οικογένειες με ανήλικα τέκνα· τα θύματα βασανιστηρίων, βιασμών ή άλλων σοβαρών μορφών ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας ή εκμετάλλευσης· τα άτομα με μετατραυματική διαταραχή, ιδίως επιζώντες και συγγενείς θυμάτων ναυαγίων· τα θύματα εμπορίας ανθρώπων».

Ερυθρό Σταυρό και ο έλεγχος ευαλωτότητας από την Ελληνική Υπηρεσία Ασύλου και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υψηστήριξης για το Άσυλο (EASO). Οι άνθρωποι που αναγνωρίζονται ως ευάλωτοι, υποτίθεται πως μπορούν στη συνέχεια να φύγουν για την ενδοχώρα, όπου μπορούν να λάβουν την περίθαλψη και την προστασία που χρειάζονται.

Ωστόσο, λόγω της πρόσφατης αύξησης στις αφίξεις και της μείωσης του δυναμικού του παρόχου υγείας να αξιολογεί την ευαλωτότητα κατά την άφιξη, ανησυχούμε ότι **οι υπάρχουσες ελλείψεις στους ελέγχους ευαλωτότητας θα επιδεινωθούν**³. Επιπλέον, έχουν αυξηθεί οι καθυστερήσεις στη διαδικασία αξιολόγησης της ευαλωτότητας κατά τη διαδικασία του ασύλου. Η EASO διαθέτει 7 ειδικούς αξιολόγησης και πολλές υποθέσεις σε αναμονή, με συνέπεια ο χρόνος για την έκδοση μίας γνώμης για έγκριση από την Ελληνική Υπηρεσία Ασύλου να φτάνει περίπου τους 3 μήνες από την παραπομπή της στην EASO.

- Ευάλωτα περιστατικά που δεν αναγνωρίστηκαν

Κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους, η έλλειψη κατάλληλης κατάρτισης και προσωπικού που πραγματοποιεί την αξιολόγηση του επιπέδου ευαλωτότητας, το περιορισμένο χρονικό διάστημα και οι περιορισμένοι πόροι που επενδύθηκαν για τον αποτελεσματικό εντοπισμό και την παραπομπή των ευάλωτων ανθρώπων, είχαν ως αποτέλεσμα **πολλοί ασθενείς που περιθάλπονται στην κλινική των Γιατρών Χωρίς Σύνορα στη Λέσβο να εμπίπτουν στην κατηγορία των ευάλωτων ατόμων. Ωστόσο, αρκετοί από αυτούς δεν έχουν αναγνωρισθεί ως τέτοιες περιπτώσεις από τους αρμόδιους φορείς** ή δεν κατάφεραν να μεταφερθούν στην ηπειρωτική χώρα.

Πράγματι, πολλοί από τους ασθενείς που περιθάλπονται στην κλινική της οργάνωσης υποφέρουν από σωματικές και ψυχολογικές επιπτώσεις που δεν είναι εύκολα αναγνωρίσιμες με το υπάρχον καθεστώς αξιολόγησης για την ευαλωτότητα. Αυτές αφορούν κυρίως σε θύματα βασανιστηρίων και κακής μεταχείρισης, θύματα σεξουαλικής βίας, άτομα που πάσχουν από Διαταραχή Μετατραυματικού Στρες και άλλες σοβαρές διαταραχές ψυχικής υγείας. **Σχεδόν το 70% των ασθενών των Γιατρών Χωρίς Σύνορα που παραπέμφθηκαν στον κοινωνικό λειτουργό της οργάνωσης, αφορά σε άτομα που πάσχουν από τις προαναφερόμενες επιπτώσεις, τα οποία δεν είχαν αναγνωρισθεί ως ευάλωτα από τις αρμόδιες αρχές.**

Από τους 154 ασθενείς ψυχικής υγείας που αξιολόγησαν οι ομάδες των Γιατρών Χωρίς Σύνορα το 2017, το 79% πληρούσε τα κριτήρια ώστε να παραπεμφθεί για περίθαλψη στην οργάνωση βάσει της σοβαρότητάς τους. Ωστόσο, **μόνο το 14% των ανθρώπων αυτών είχαν προηγουμένως αναγνωρισθεί ως ευάλωτες περιπτώσεις.** Ομοίως, **μόνο το 28% από τους 54 ασθενείς-θύματα βασανιστηρίων που περιέθαλψαν οι ομάδες της οργάνωσης είχαν επίσημα αναγνωρισθεί ως ευάλωτα άτομα** και από τους 22 που παραπέμφθηκαν στην Αθήνα, μόνο 6 έφτασαν και ήταν σε θέση να εισαχθούν στην εξειδικευμένη κλινική των Γιατρών Χωρίς Σύνορα για θεραπεία και αποκατάσταση. Η πρόσβαση στις υπηρεσίες αποκατάστασης αποτελεί δικαίωμα όλων των θυμάτων βασανιστηρίων, σύμφωνα με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά των Βασανιστηρίων. Η οδηγία της Ε.Ε. για την υποδοχή (άρθρο 25) απαιτεί επίσης από τα κράτη μέλη της Ε.Ε. να διασφαλίσουν ότι *“τα άτομα που έχουν υποστεί βασανιστήρια, βιασμούς ή άλλες σοβαρές πράξεις βίας θα λάβουν την απαραίτητη θεραπεία για τις ζημιές που προκαλούνται από τέτοιες πράξεις, και συγκεκριμένα ότι θα τους εξασφαλιστεί πρόσβαση στην κατάλληλη ιατρική και ψυχολογική θεραπεία ή φροντίδα.”*

Από τις 106 γυναίκες που υπήρξαν πρόσφατα θύματα σεξουαλικής βίας και περιέθαλψαν οι μαίες της οργάνωσης το 2017, **οι περισσότερες εξήγησαν ότι δεν είχαν αποκαλύψει την εμπειρία σεξουαλικής βίας που αντιμετώπισαν.** Αυτό υπογραμμίζει το γεγονός ότι οι τρέχουσες μέθοδοι αξιολόγησης για την ευαλωτότητα δεν είναι προσαρμοσμένες ώστε να εντοπίζουν περιπτώσεις σεξουαλικής βίας – η απουσία γυναικείου ιατρικού προσωπικού και εκπαιδευμένων διαπολιτισμικών διαμεσολαβητών διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο σε αυτό. Υπογραμμίζει επίσης το γεγονός ότι είναι ελλειμματικές οι υπηρεσίες για τη διαχείριση της σεξουαλικής βίας, καθώς καμία από τις περιπτώσεις που συνέβησαν

³ Για περισσότερες λεπτομέρειες, δείτε την έκθεση των Γιατρών Χωρίς Σύνορα “ΕΝΑΣ ΧΡΟΝΟΣ ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΕ-ΤΟΥΡΚΙΑΣ: ΑΜΦΙΣΒΗΤΩΝΤΑΣ ΤΑ «ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ» ΤΗΣ ΕΕ”, Μάρτιος 2017, https://msf.gr/sites/default/files/msfpublications//report_euturkeydeal_el.pdf

πρόσφατα δεν παρουσιάστηκε εντός 72 ωρών από το περιστατικό (που απαιτείται για την πρόληψη της μετάδοσης του ιού HIV). Η αδυναμία εντοπισμού αυτών των περιπτώσεων σημαίνει ότι οι ανάγκες για την προστασία και την υγεία τους δεν καλύπτονται.

- Θύματα βασανιστηρίων σε κίνδυνο

Σύμφωνα με την εθνική, την ευρωπαϊκή και τη διεθνή νομοθεσία, τα θύματα βασανιστηρίων (Victims of Torture - VoT) πρέπει να απολαμβάνουν ειδικής προστασίας και θα έπρεπε να έχουν πρόσβαση σε επαρκή φροντίδα και αποκατάσταση. Ωστόσο, η εμπειρία από την εργασία των Γιατρών Χωρίς Σύνορα στη Λέσβο καταδεικνύει τις σοβαρές ελλείψεις στον εντοπισμό, τη φροντίδα και την προστασία αυτών των εξαιρετικά ευάλωτων ανθρώπων.

Από τις αρχές Μαρτίου του 2017 η ομάδα της οργάνωσης στη Λέσβο παρέπεμψε 54 ασθενείς – θύματα βασανιστηρίων στην εξειδικευμένη κλινική των Γιατρών Χωρίς Σύνορα στην Αθήνα η οποία παρέχει αποκατάσταση σε θύματα βασανιστηρίων. Παρότι υπήρχαν πολύ σοβαρές ευάλωτες περιπτώσεις, μόνο το ένα πέμπτο αυτών των θυμάτων βασανιστηρίων χαρακτηρίστηκε ως ευάλωτο. Αυτοί οι αριθμοί αντιπροσωπεύουν μόνο τους ασθενείς που επισκέφθηκαν την κλινική. Ωστόσο, ο αριθμός των θυμάτων βίας και βασανιστηρίων είναι πιθανότατα πολύ μεγαλύτερος στον πληθυσμό, και για τους περισσότερους είναι πολύ πιθανό να μην έχει αναγνωριστεί αυτή η άορατη ευαλωτότητα. Για όσο διάστημα παραμένουν στη Λέσβο - μερικοί έχουν παραμείνει εκεί για ένα χρόνο - στερούνται πρόσβασης στην εξειδικευμένη φροντίδα και αποκατάσταση που δικαιούνται και χρειάζονται.

- Πρόσφατη κατάρρευση του ελέγχου ευαλωτότητας

Στα μέσα Ιουνίου 2017, με την αύξηση των αφίξεων και τη μείωση του δυναμικού του φορέα που πραγματοποιεί τον απαραίτητο έλεγχο της ευαλωτότητας στο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης, ο ιατρικός έλεγχος (με στόχο την παροχή πρώτης ιατρικής βοήθειας και τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας) και ο έλεγχος της ευαλωτότητας (για να εξασφαλιστεί ότι οι άνθρωποι έχουν την απαραίτητη φροντίδα και προστασία που χρειάζονται) κατέρρευσαν εντελώς.

Οι καθυστερήσεις στον έλεγχο της ευαλωτότητας κατά τη διάρκεια της διαδικασίας καταγραφής και ταυτοποίησης δημιούργησαν σοβαρό εμπόδιο στην παροχή επαρκούς υγειονομικής περίθαλψης, ακόμα και σε ανθρώπους με σοβαρές και ορατές ευπάθειες.

Η ομάδα των Γιατρών Χωρίς Σύνορα συνάντησε ανθρώπους με σωματικές αναπηρίες, ανθρώπους που υπήρξαν θύματα βασανιστηρίων, άλλους με σοβαρές ασθένειες και χωρίς φαρμακευτική αγωγή. **Κανείς τους δεν είχε περάσει από ιατρικό έλεγχο ή έλεγχο της ευαλωτότητας.** Είχαν λάβει μια κάρτα γεωγραφικού περιορισμού και κοιμόνταν σε υπερφορτωμένα προσωρινά καταλύματα με δεκάδες άλλους ανθρώπους, χωρίς τη φροντίδα και την προστασία που χρειάζονταν.

«Έφυγα από τη χώρα μου πριν μερικούς μήνες, επειδή με είχαν κρατήσει όμηρο και με βασάνισαν. Έφτασα στη Λέσβο πριν από 4 μέρες, με τη γυναίκα μου και τα δύο μικρά παιδιά μου. Είναι ηλικίας 2 ετών και 6 μηνών. Από τη στιγμή που έφτασα σε αυτόν τον καταυλισμό, έμεινα σε αυτό το πλαστικό κατάλυμα, στο τσιμεντένιο πάτωμα χωρίς τίποτα περισσότερο. (...) Τα παιδιά μου κλαίνε, είναι άρρωστα. (...) Το σώμα μου είναι γεμάτο ουλές από μαχαιριές. Χρειάζομαι γιατρό. Η σύζυγός μου και εγώ δεν έχουμε ακόμα καταγραφεί. Δεν έχω ακόμα δει γιατρό. (...) Δεν ξέρω πόσο ακόμα μπορώ να ανεχτώ αυτή την κατάσταση εδώ». Άνδρας 25 χρονών από τη Συρία, Μόρια, Λέσβος, 20 Ιουνίου 2017

Ενώ υπήρχαν ήδη σοβαρές αδυναμίες στη διαδικασία αναγνώρισης ευαλωτότητας, οι τελευταίες εξελίξεις έχουν οδηγήσει στην κατάρρευση της και θέτουν σε κίνδυνο την υγεία των ευάλωτων ανθρώπων.

- Περιορισμός της αναγνώρισης των ευάλωτων ατόμων, της φροντίδας και της πρόσβασης στην προστασία

Εδώ και μήνες η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή ασκεί πίεση**, προειδοποιώντας ότι πάρα πολλοί άνθρωποι χαρακτηρίστηκαν ως ευάλωτοι, μένοντας έτσι εκτός του πεδίου εφαρμογής της συμφωνίας ΕΕ-Τουρκίας⁴.

Σύμφωνα με τις συστάσεις του Κοινού Σχεδίου Δράσης για την εφαρμογή της δήλωσης/συμφωνίας ΕΕ-Τουρκίας⁵ που δημοσιοποιήθηκε τον Δεκέμβριο του 2016, **τα ευάλωτα άτομα δεν απαλλάσσονται πλέον από την εξέταση του παραδεκτού**⁶ και μπορούν δυνητικά να επιστραφούν στην Τουρκία.

Μια πρώτη αλλαγή προς αυτήν την κατεύθυνση έγινε στις αρχές Μαΐου του 2017, όταν σύμφωνα με τις νέες διαδικασίες, τα ευάλωτα άτομα δε θα στέλνονταν στην ενδοχώρα μετά την ταυτοποίησή τους, **αλλά θα έκαναν την πρώτη τους συνέντευξη για το άσυλο στο νησί**, προτού μπορέσουν να μετακινηθούν στην ενδοχώρα για θεραπεία. Αυτό δεν θα ίσχυε για τους ευάλωτους Σύρους. Δεδομένου ότι ορισμένες ιατρικές περιπτώσεις απαιτούν εξετάσεις και θεραπεία που δεν είναι διαθέσιμες στο νησί, αυτή η αλλαγή της πολιτικής προκαλεί μεγάλη ανησυχία, καθώς περιορίζει σαφώς την έγκαιρη πρόσβαση των ευάλωτων ατόμων στην πολύ αναγκαία υγειονομική περίθαλψη.

Μια δεύτερη, πιο πρόσφατη, εξέλιξη ήταν η πίεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να θέσει σε εφαρμογή ένα πρότυπο που θα χρησιμοποιούνταν κατά τη διάρκεια της συνέντευξης για τον εντοπισμό της ευαλωτότητας, **προκειμένου να ορίσει αυστηρότερα τις περιπτώσεις που θα αναγνωρίζονταν ως ευάλωτες**. Στη συνέχεια θα χρησιμοποιούνταν για τον προσδιορισμό των ευάλωτων ατόμων που θα μπορούσαν να υποβληθούν στην εξέταση του παραδεκτού στο νησί – **δημιουργώντας προϋποθέσεις για την επιστροφή ευάλωτων ατόμων στην Τουρκία**⁷.

Ως ιατρική οργάνωση που παρέχει θεραπεία σε ευάλωτα άτομα στα ελληνικά νησιά και στην ηπειρωτική χώρα, πιστεύουμε ότι είναι σημαντικό οι κατηγορίες ιατρικών ευπαθειών να παραμείνουν ευρείες, **ώστε να καταστεί δυνατός ο έλεγχος της ευαλωτότητας του ατόμου κατά περίπτωση**. Πράγματι, η ευαλωτότητα ενός ανθρώπου δεν καθορίζεται αποκλειστικά από την ασθένεια που μπορεί να έχει, αλλά επηρεάζεται επίσης από τη σοβαρότητα της κατάστασής του, από πιθανές συνοσηρότητες καθώς και από τις συνθήκες στις οποίες ζει αυτή τη στιγμή ή θα βρεθεί το επόμενο διάστημα.

- Ευάλωτοι Άνθρωποι σε Καθεστώς Αναμονής

Εξαιτίας αυτών των ελλείψεων στον εντοπισμό και την παραπομπή ευάλωτων ατόμων από τα νησιά, **ορισμένοι εξαιρετικά ευάλωτοι και απελπισμένοι άνθρωποι επιχειρούν να μεταβούν μόνοι τους στην ηπειρωτική χώρα**. Στην κλινική των Γιατρών Χωρίς Σύνορα για την αποκατάσταση θυμάτων βασανιστηρίων στην Αθήνα παρέχεται περίθαλψη σε 8 ασθενείς που «έσπασαν» το γεωγραφικό περιορισμό τους στα νησιά, για να λάβουν την επείγουσα ιατρική περίθαλψη που χρειάζονταν στην Αθήνα. Ωστόσο, δεν υπάρχει τρόπος για την τακτοποίηση της υπόθεσης ασύλου γι' αυτούς, χωρίς να επιστρέψουν στα νησιά. Είναι αδιανόητο να ζητείται από πολύ ευάλωτα άτομα, όπως τα θύματα βασανιστηρίων, να κάνουν κάτι τέτοιο στην εξαιρετικά εύθραυστη κατάστασή τους.

Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα στην Λέσβο και την Ελλάδα

⁴ <https://www.hrw.org/news/2017/06/01/eu/greece-pressure-minimize-numbers-migrants-identified-vulnerable>

⁵ https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/20170613_sixth_report_on_the_progress_made_in_the_implementation_of_the_eu-turkey_statement_en.pdf

⁶ Υπήρχαν δύο τύποι «συνοριακών διαδικασιών» που τέθηκαν σε εφαρμογή με τη συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας: η «διαδικασία εξέτασης του παραδεκτού» δεν εξετάζει την ουσία του αιτήματος του ατόμου, αλλά εξετάζει μόνο αν το πρόσωπο μπορεί να επιστρέψει στην Τουρκία. Η «διαδικασία επιλεξιμότητας» εξετάζει την ουσία του αιτήματος και καθορίζει αν πρέπει να χορηγηθεί στο άτομο το καθεστώς του πρόσφυγα.

⁷ https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/20170613_sixth_report_on_the_progress_made_in_the_implementation_of_the_eu-turkey_statement_en.pdf

Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα παρέχουν ιατρική και ανθρωπιστική βοήθεια σε αιτούντες άσυλο και μετανάστες στην Ελλάδα από το 1996. Το 2014, οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα επέκτειναν τις δράσεις τους στην Ελλάδα λόγω της δραματικής αύξησης του αριθμού των ανθρώπων που διέρχονταν την χώρα με προορισμό χώρες της Βόρειας Ευρώπης. Το 2015, οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα ανταποκρίθηκαν στις επείγουσες ανάγκες που είχαν ανακύψει, όταν χιλιάδες άνθρωποι κατέφθαναν στα ελληνικά νησιά από την Τουρκία κάθε μέρα. Το 2016, κλιμάκια των Γιατρών Χωρίς Σύνορα στην Ελλάδα πραγματοποίησαν περισσότερες από 72.500 ιατρικές συνεδρίες, προσφέροντας πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας, φροντίδα για χρόνιες παθήσεις, φροντίδα σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας, φροντίδα ψυχικής υγείας, και φυσικοθεραπεία. Σήμερα, οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα υλοποιούν προγράμματα ιατρικής μέριμνας σε αρκετές περιοχές ανά την Ελλάδα, καλύπτοντας συγκεκριμένες ανάγκες.

- ✓ **Αθήνα** – Κέντρο Φροντίδας Ημέρας; Κέντρο Φροντίδας Πλατείας Βικτωρίας; Κλινική για την Αποκατάσταση Θυμάτων Βασανιστηρίων
- ✓ **Αττική & Κεντρική Ελλάδα** – κέντρα παραμονής προσφύγων (Μαλακάσα, Λαύριο, Ριτσώνα, Θερμοπύλες)
- ✓ **Λέσβος** – κλινική & νοσοκομείο στη Μυτιλήνη
- ✓ **Σάμος** – κέντρο παραμονής προσφύγων & ξενώνας στο Βαθύ
- ✓ **Ήπειρος** – κέντρα παραμονής προσφύγων (Δολιανά, Κόνιτσα, Φιλιππιάδα); Ξενοδοχεία στα Ιωάννινα
- ✓ **Βόρεια Ελλάδα** – Κέντρο Θεσσαλονίκης; κέντρα παραμονής προσφύγων (Κορδελιό, Δερβένι, Καβαλάρι); 3 νοσοκομεία στην ευρύτερη Θεσσαλονίκη

Στην Λέσβο, οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα λειτουργούν κλινική στην πόλη της Μυτιλήνης, η οποία είναι προσβάσιμη σε όλους τους μετανάστες και πρόσφυγες που παραμένουν στο νησί. Στην κλινική παρέχονται υπηρεσίες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας, ψυχικής υγείας, ενώ παρέχεται φροντίδα και σε άτομα που αντιμετωπίζουν χρόνια νοσήματα. Εξωτερική ομάδα των Γιατρών Χωρίς Σύνορα πραγματοποιεί συχνές επισκέψεις στους καταυλισμούς και στις δομές φιλοξενίας του νησιού, προκειμένου να ενημερώσει τους ανθρώπους σχετικά με πρακτικές φροντίδας υγείας και τις παρεχόμενες υπηρεσίες στην κλινική. Επιπλέον, οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα προσφέρουν υπηρεσίες πολιτισμικής διαμεσολάβησης στο νοσοκομείο της Μυτιλήνης.

	Οκτ 16	Νοε 16	Δεκ 16	Ιαν 17	Φεβ 17	Μαρ 17	Απρ 17	Μάιος 17
Σύνολο εβδομάδων	4	5	4	4	4	5	4	5
Εργάσιμες Ημέρες	18	22	19	18	19	23	18	19
Μη μεταδοτικές Ασθένειες / Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας	175	222	128	103	128	155	357	364
Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία	138	200	113	112	218	160	131	112
Ψυχική Υγεία	77	117	81	68	84	150	139	179
Σύνολο Ιατρικών Επισκέψεων	390	539	322	283	430	465	627	655

Πίνακας 4: Ιατρικές συνεδρίες στην κλινική των Γιατρών Χωρίς Σύνορα στη Μυτιλήνη, Μάιος 2017